

خامنه‌ای بر اهمیت حمایت مردمی از رژیم تاکید دارد

به قلم مهدی خلجی (/fa/experts/mhdy-khljy-0/)

۸ ژانویه ۲۰۲۰

همچنین دست‌یافتنی به

(English (/policy-analysis/new-khamenei-speech-underlines-importance-popular-support-regime

العربية (/policy-analysis/khtab-khamnyy-aljdyy-ywkd-ahmyt-aldm-alshby-llnzam/)

درباره نویسنده

مهدی خلجی (/fa/experts/mhdy-khljy-0/)

مهدی خلجی عضو ارشد و هموند پژوهشی خانواده لیبتسکی در انستیتو واشنگتن پژوهشگر تشیع فلسفه و کارشناس سیاست ایران

تحلیل کوتاه

علی خامنه‌ای رهبر ایران در تازه‌ترین سخنرانی‌اش به جای آن‌که از انتقام موشکی ایران و یا تهدیدهای بیشتر سخن بگوید به ستایش از فضائل وحدت ملی در پس اهداف انقلابی رژیم پرداخت

در ۸ ژانویه علی خامنه‌ای رهبر ایران اولین سخنرانی خود را پس از ترور قاسم سلیمانی به دست آمریکا و حمله موشکی متعاقب ایران به پایگاه‌های عراقی نیروهای آمریکایی ایراد کرد. خامنه‌ای ضمن اشاره به همبستگی منطقه‌ای بر ضد آمریکا و دیگر موضوعات بخش قابل‌توجهی از سخنرانی‌اش را به این ادعا اختصاص داد که سلیمانی نماد استمرار پایبندی مردم به انقلاب است. از نظر او حمایت مردمی از رژیم کماکان یک هدف اصلی برای رهبران ایران است و شاید اهمیت این هدف از تهدید و یا اقدام نظامی در آینده بیشتر باشد.

توصیف سلیمانی به عنوان انقلابی نمونه

خامنه‌ای خطاب به گروهی از شهروندان قم در سخنرانی‌ای که هر ساله به مناسبت سالگرد اعتراضات قبل از انقلاب این شهر بر ضد شاه ایراد می‌کند فرمانده فقید نیروی قدس را با مجموعه‌ای از صفات عالی ستایش کرد: «شهید سلیمانی شجاع فهمیده و در مدیریت با تدبیر بود. نه تنها در میدان نظامی بلکه در میدان سیاست هم شجاعت و تدبیر توأمان داشت و سخنانش قانع‌کننده منطقی و تأثیرگذار بود» و بالاتر از همه اخلاص داشت. او شجاعت و تدبیرش را برای خدا خرج می‌کرد و اهل تظاهر و ریا نبود». هرچند رهبر ایران اذعان کرد که سلیمانی «ماجراجو» بود اما تاکید کرد که همزمان «مراقب جان نزدیکان اطرافیان و سربازان خود و همچنین همکارانش در میان ملت‌های دیگر بود».

خامنه‌ای در ادامه سلیمانی را به عنوان فردی «انقلابی» معرفی کرد که به «حدود شرعی» کاملاً پایبند بود: مثلاً «جایی که نباید سلاح به کار می‌رفت سلاح به کار نمی‌برد». او فرمانده پیشین نیروی قدس را به خاطر «تعهد مخلصانه به انقلاب» و این‌که «انقلابی‌گری خط قرمز قطعی او بود» و نیز برای آن‌که از وابستگی حزبی و جناحی به دور ماند ستایش کرد. از این نظر مهم است که تعریف خامنه‌ای از یک «انقلابی» را در نظر داشته باشیم برای او انقلابی کسی است که کورکورانه به اراده و دستورات رهبر انقلاب وفادار است. به نظر خامنه‌ای اگر کسانی خود را انقلابی می‌نامند بی‌آن‌که ارادت خود را به او (یعنی نماینده خدا بر زمین) نشان دهند باید به عنوان فریبکار افشا شوند.

خامنهای همچنين نقش سلیمانی را در پیشبرد اهداف رژیم در خاورمیانه ستود: «امروز من به سلیمانی به خاطر آنچه که برای کشورش و حتی منطقه انجام داد سر تعظیم فرود می‌آورم» کار بزرگی انجام شد» قیامتی به پا کرد»

دیگر بخش‌های سخنرانی او به بسط همین مسئله اختصاص داشت: «او با کمک به ملت‌های منطقه توانست همه نقشه‌های نامشروع آمریکا» را در کشورهای مثل عراق فلسطین و سوریه خنثی کند» به طور خاص خامنهای تأثیر سلیمانی بر لبنان را تمجید کرد و گفت: «شکر خدا حزب‌الله روزبه‌روز قوی‌تر شد» امروز دست و چشم لبنان حزب‌الله است و نقش شهید سلیمانی در این کشور برجسته است»

با این حال تمرکز اصلی سخنرانی رهبر ایران بر مسائل داخلی بود» او علاوه بر ستایش اعتبار انقلابی سلیمانی اشاره کرد که مرگ فرمانده پیشین نیروی قدس نوعی «برکت» است چرا که باعث شد مردم هنر خود را به نمایش بگذارند: «عده‌ای می‌خواستند وانمود کنند که انقلاب اسلامی در ایران تمام شده است» اما شهادت او نشان داد که انقلاب زنده است» دیدید در تهران چه شد در دیگر شهرها چه شد « این پرسش‌های خامنهای به مراسم تشییع جنازه عظیمی اشاره داشت که در روزهای اخیر برگزار شد و در برخی از این مراسم‌ها ازدحام به حدی بود که ده‌ها تن زیر دست‌وپای جمعیت جان باختند» خامنهای سپس «دشمن» را سرزنش کرد که سلیمانی را تروریست اعلام کرده و افزود: «ملت ایران با حضور بی‌نظیر خود در مراسم تشییع به دهان دشمنان و آمریکایی‌هایی بی‌انصاف دروغ‌گو و هجوگو زد که می‌خواهند این مجاهد عظیم‌القدر و سردار و فرمانده مبارزه با تروریسم را یک تروریست معرفی کنند»

واکنش به حمله آمریکا

بخش دیگری از سخنرانی خامنهای به بحث درباره ماهیت و هدف اقدام ایران پس از ترور سلیمانی اختصاص داشت» او با افتخار گفت: «شب گذشته یک سیلی به آن‌ها زده شد» اشاره او به حمله ایران با استفاده از موشک‌های بالستیک به تاسیسات نظامی آمریکایی‌ها در عراق بود» به نظر رهبر ایران اما دستیابی به هدف اصلی نزدیک است که پایان دادن به «حضور فسادبرانگیز آمریکا» در منطقه است: «آنها در این منطقه جنگ آورده‌اند اختلاف و فتنه و ویرانی و خراب شدن زیربنایها را آورده‌اند» اصرار هم دارند که همین فساد و ویرانگری را نسبت به ایران و جمهوری اسلامی ایران هم داشته باشند» مساله مذاکره و پشت میزها نشستن مقدمه این دخالت‌ها است»

با این همه بر خلاف اظهارات خصمانه‌ای که خامنهای در این اواخر داشته سخنرانی امروز او حاوی هیچ تهدید ضمنی به دولت‌های خارجی نبود - نه به ایالات متحده و نه به رقبای منطقه‌ای ایران» در واقع او به ظرافت اشاره کرد که با وجود همه اختلافات میان دولت‌های عربی و تهران هیچ کدام از این کشورها را دشمن قلمداد نمی‌کند: «ما باید دشمن را بشناسیم» با تأکید می‌گوید: دشمن عبارت است از آمریکا و رژیم صهیونیستی» او بازیگران دولتی و کمپانی‌های خصوصی را هم در این دسته‌بندی وارد ساخت و همه آن‌ها را به عنوان «غارتگران جهان و مستبدین و امثال آن» جمع‌بندی کرد»

خامنهای سپس به شکلی روشن‌تر شاخه زیتون و تهدید را با هم نشان داد: «دولتی در منطقه و خارج از منطقه اگر حرفی علیه ما بزند برای ما آن‌ها دشمن نیستند» حتی اگر حرفی موافق با دشمنان ما بزند» مادامی‌که حرکتی علیه ایران نکنند ما آن‌ها را دشمن نمی‌دانیم» هدف از چنین اظهاراتی احتمالا این است که رهبران خاورمیانه را با تردید روبه‌رو کند: از یک سو به آن‌ها اطمینان می‌دهد که تهران قصدی برای بی‌ثبات کردن کشورها و یا ضربه زدن به منافع آن‌ها ندارد و از سوی دیگر به آن‌ها در خصوص کمک به اجرای طرح‌های آمریکا یا اسرائیل در ضربه زدن به ایران هشدار می‌دهد یک فرمول‌بندی وسیع که می‌تواند همه‌چیز را در بر گیرد - از همراهی با عملیات نظامی تا تحریم‌های مالی»

تأکید بر مشروعیت داخلی

تمجید خامنهای از مزایای بی‌نظیر زندگی و مرگ سلیمانی همچنین ابزاری بود برای آن‌که به مخاطبان یادآوری کند که ارتباطی قوی میان جمهوری اسلامی و مردم آن وجود دارد» او با اشاره به تاریخ پرفراز و نشیب انقلاب ۱۹۷۹ و سال‌های پس از آن نتیجه گرفت که ایران نه با تکیه بر قدرت نظامی بلکه با «دست خالی» و قلب‌هایی مملو از ایمان به خدا توانسته بر دشمنانش فائق آید» رهبر ایران استدلال کرد که هرچند ایران امروز از نظر نظامی قوی است اما بهترین راه پیش روی مردم برای خنثی کردن تلاش‌های دشمنان این کشور تکیه بر عزم و ایمان است: «تردیدافکنی در ایمان و عزم راسخ مردم آن چیزی است که دشمن دنبالش است» می‌داند اگر چنین اتفاقی افتاد قدرت تهاجمی و دفاعی ایران تحت تأثیر قرار می‌گیرد»

رهبر ایران به عنوان گواه این ادعا که دشمن دائم در تلاش است با توطئه‌های سیاسی و اقتصادی ایران را تضعیف کند به اعتراضات بنزینی در ماه نوامبر (<https://www.washingtoninstitute.org/policy-analysis/view/irans-gasoline-protests-regime->) اشاره کرد و گفت: «قبل از این قضایای آبان ماه در یک کشور اروپایی کوچک اما شریک عنصر آمریکایی با یک عده ایرانی وطن‌فروش علیه جمهوری اسلامی ایران برنامه‌ریزی کردند و نقشه ریختند نقشه هم همان چیزی بود که چند روز بعد در قضایای بنزینی دیدیم.» (کشوری که خامنهای از آن با توهین یاد کرد احتمالا جمهوری چک است که میزبان «راديو فردا» است رسانه‌ای که

با حمایت مالی ایالات متحده فعالیت دارد. درباره ملاقات میان مقامات آمریکایی و چهره‌های اپوزیسیون ایرانی هم باید گفت این یک موضوع علنی است. منتها خامنه‌ای می‌خواهد چنان تماس‌هایی را مدرکی برای اثبات تئوری‌های کلان توطئه قلمداد کند.

به طور خلاصه، خامنه‌ای بار دیگر «پیروزی»‌های چهل سال گذشته مردم ایران را به قوت معنوی نخبگان حاکم و وفاداران به حکومت منتسب کرد و تقصیر تمام اعتراضات و ناراضی‌ها را به رژیم را به گردن بازیگران بدخواه خارجی انداخت. او تلاش کرد سخنانی بگوید که به انگ‌و-رنگ صحنه‌های مراسم تشییع سلیمانی بیافزاید و همزمان وجهه رژیم ایران را به عنوان یک دولت مردمی محبوب ترمیم کند. چنان‌که گویی نگران هیچ نوع بحران ساقطکننده داخلی نیست. و سرانجام، خامنه‌ای قصد داشت نشان دهد که رژیم نه تنها از حمایت مردمی کافی برای بقا در قدرت برخوردار است، بلکه به دنبال کردن سیاست‌های منطقه‌ای خود که ناراضی‌های فراوان بین‌المللی به دنبال داشته، همچنان ادامه خواهد داد.

چنان تصویر دلخواهی از واقعیت شگفت‌انگیز است، خاصه از این جهت که نشان می‌دهد حتی در حکومتی عمیقاً اقتدارگرا که ثابت کرده از سرکوب خشونت‌بار ناراضیان ابایی ندارد، رهبر نظام به ترسیم وجهه‌های مردمی از حکومت خود نیازی مبرم دارد. به لحاظ عملی این مسئله قابل درک است، چرا که دولت ایران نمی‌تواند برای همیشه بر سرکوب و اجبار بی‌رحمانه‌ای که از ماه نوامبر به این سو مشاهده می‌شود، تکیه کند. ولی خامنه‌ای با وجود ضربه‌ای که به خاطر از دست دادن سلیمانی خورده و فشارهای اضطرارآوری که در بحران بنزین تجربه کرده، ظاهراً مطمئن است که شانس چندانی برای بروز یک بحران داخلی عمیق دیگر در آینده‌ای نزدیک وجود ندارد. از نظر او، مرگ سلیمانی مانع از چنان بحرانی خواهد شد، از یک طرف با متفرق ساختن بیشتر اپوزیسیون پراکنده و بی‌رهبر، و از طرف دیگر با مجال یافتن دولت برای توجیه تدابیر امنیتی داخلی بیشتر. و همه این‌ها در شرایطی که شبح جنگ بیش از هر وقت دیگر به چشم می‌آید.

** مهدی خاجی هموند خانواده لیبیتسکی در انستیتو واشنگتن است.*

RECOMMENDED

BRIEF ANALYSIS

Bennett's Bahrain Visit Further Invigorates Israel-Gulf Diplomacy

فوریه ۲۰۲۲

Simon Henderson

[\(/policy-analysis/bennetts-bahrain-visit-further-invigorates-israel-gulf-diplomacy\)](https://policy-analysis/bennetts-bahrain-visit-further-invigorates-israel-gulf-diplomacy)

BRIEF ANALYSIS

Libya's Renewed Legitimacy Crisis

أوروبا ٢٠٢٢ ١٤

Ben Fishman

[\(/policy-analysis/libyas-renewed-legitimacy-crisis\)](#)

BRIEF ANALYSIS

The UAE Formally Ceases to be a Tax-Free Haven

أوروبا ٢٠٢٢ ١٤

Sana Quadri ,

Hamdullah Baycar

[\(/policy-analysis/uae-formally-ceases-be-tax-free-haven\)](#)

TOPICS

[\(fa/policy-analysis/dmkrazy-w-aslah/\)](#) دمکراسی و اصلاح

[\(fa/policy-analysis/rb-w-aslam-syasy/\)](#) عرب و اسلام سیاسی

REGIONS & COUNTRIES

[\(fa/policy-analysis/ayran/\)](#) ایران